

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges, at fastsætte en fast generel minimums-sikkerhedsafstand på 50 kilometer til byer, bygder og vandressourceoplande, i forbindelse med minedrift, hvor der brydes mineraler med et indhold af radioaktive stoffer, der overstiger 60 ppm. De med forslaget forbundne nødvendige lovgivningstiltag skal senest fremsættes på EM2017.

(Medlem af Inatsisartut Aqqaaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Finanser og Råstoffer)

1. behandling

Tak til forslagsstilleren for at bringe dette vigtige emne på banen. Det giver mig mulighed for én gang for alle at aflive en af de måske mest sejlivede myter om minedrift i Grønland. Forslagsstiller fremfører i begrundelsen for forslaget, at der ikke findes retningslinjer og grundlæggende rammebetingelser for sikkerheds-, sundheds- og miljømæssige forhold vedrørende minedrift i Grønland.

Naalakkersuisut vil indledningsvis komme med en præcisering. Det fremgår klart og tydeligt af råstoflovens § 1, stk. 2, at hele grundlaget for loven er, at råstofaktiviteter udføres sikkerhedsmæssigt-, sundhedsmæssigt- og miljømæssigt forsvarligt.

”§ 1, stk. 2. Ved inatsisartutloven tilstræbes, at aktiviteter omfattet af loven udføres forsvarligt med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed samt hensigtsmæssigt og i overensstemmelse med, under tilsvarende forhold, anerkendt god international praksis.”

Så lad mig gøre det helt klart: Naalakkersuisut godkender kun udnyttelsestilladelser, hvis selskaberne kan dokumentere, at udnyttelsen sker sikkerheds-, sundheds- og miljømæssigt forsvarligt.

Naalakkersuisut har tidligere her fra talerstolen sagt disse ord. Jeg gentager dem gerne. Ikke kun fordi det står i loven, men fordi det er mig magtpåliggende at understrege, at Naalakkersuisut står fast på, at udnyttelse af råstoffer skal være til gavn for vores land og vores befolkning.

Forslagsstilleren fremfører, at det eneste rigtige svar er mere lovgivning. Naalakkersuisut støtter fuldt ud, den lovgivning, vi allerede har. Vi skal naturligvis hele tiden opdatere vores lovgivning, når der er behov for det. Blandt andet derfor fremsatte Naalakkersuisut ved EM2015 lovforslag om ioniserende stråling og strålebeskyttelse. Lovens overordnede formål er at beskytte befolkningen mod skadelige virkninger af stråling.

Løsningen er en lovgivning, der ikke opsætter vilkårlige afstandskrav. Løsningen er en lov, hvor man vurderer hvert enkelt projekt individuelt. På baggrund af en sådan konkret vurdering af det enkelte projekt kan vi fastsætte solide, fornuftige og rimelige krav til sikkerheds-, sundheds- og miljømæssige forhold.

I 2015 var en grønlandsk delegation på besøg i Canada, hvor de bl.a. besøgte Canadian Nuclear Safety Commission (CNSC). Af rejserapporten, der er offentligt tilgængelig på

www.naalakkersuisut.gl, oplyste CNSC, at det ikke i sig selv behøver at være et problem, hvis en uranproducerende mine ligger tæt på beboede områder. Derimod skal i hvert enkelt tilfælde træffes en afgørelse på baggrund af en konkret miljø- og sikkerhedsmæssig helhedsvurdering af det specifikke mineprojekt.

Grænseværdien på 60 ppm er samtidig meget lav. Radioaktive materialer omfatter f.eks. også thorium. I praksis vil forslaget udelukke udnyttelse af de fleste forekomster i Sydgrønland. Mere nærtliggende er der en aktiv efterforskningstilladelse på Storeø i Nuuk-fjorden, hvor det undersøges om der er guld i kommercielle mængder. Forekomsten indeholder dog også radioaktive mineraler, der overskrider grænsen på 60 ppm, hvorfor en eventuel guldudvinding ikke vil være mulig i henhold til nærværende forslag. Strålingsniveauet i Nuuk-området er typisk i samme størrelsesorden som i Sydgrønland. Derfor vil forslaget reelt også udelukke eventuel udnyttelse af mange af forekomsterne i Nuuk-området og forekomster andre steder i Grønland.

I praksis vil forslaget gøre det meget vanskeligt at udvikle råstofområdet, og dermed at området kan bidrage til at Grønland kan blive økonomisk selvåren. Det er Naalakkersuisuts politik at opstille krav til råstofindustrien, der forholder sig til de faktiske forhold ved de enkelte projekter. Der er allerede tilstrækkelig lovgivning på plads til at gøre dette.

Derfor indstiller Naalakkersuisut forslaget til forkastelse.